

**Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Volkan Ađar,
Ticaret Bakanlığının Değerli Bürokratları,
Değerli OSB Başkanları,
Saygıdeğer Meclis Üyeleri ve Meslek Komitesi Başkanları,
Değerli Katılımcılar ve Basın Mensupları,**

Temmuz ayı Meclis Toplantımıza hoş geldiniz diyor, KSO Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Geçen Cumartesi bildiğiniz üzere 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günüydü. 7. yılında darbe girişimini tekrar kınıyor, şehitlerimizi rahmetle anıyoruz.

Diğer taraftan, Cenevre'de gerçekleşen genel kurulda 170 ülkede 45 milyondan fazla şirketi temsil eden dünyanın en büyük iş organizasyonu Milletlerarası Ticaret Odası'nın (ICC) Yönetim Kurulu'na seçilen TOBB Başkanımız Sn. Rifat Hisarcıkıloğlu'nu tebrik ediyoruz.

Her ay olduđu gibi, ekonomik verileri kısaca deđerlendirmek istiyorum.

Haziran ayında;

İhracat → 20 milyar 901 milyon dolar (% -10,5)

Bu yıl 9 günlük bayram tatili nedeniyle fiili çalışma gün sayısı daha az idi.

Buna rağmen bu seviye olumlu.

Temmuz ayında 25 milyar doları aşabileceğini bekliyoruz.

(Ancak Avrupa'da tatil dönemi olduğunu da göz önünde bulundurmak gerek.)

En fazla ihracat yapılan ilk beş ülke;

*Almanya → 1 milyar 780 milyon dolar (% - 4,9)

*ABD → 1 milyar 330 milyon dolar (% - 14,3)

*İngiltere → 1 milyar 12 milyon dolar (% - 16,1)

*İtalya → 1 milyar 10 milyon dolar (% - 11,9)

*İrak → 987 milyon dolar (% - 17,8)

2023 yılının ilk çeyreğinde dünya ihracatı (yıllıklandırılmış) → 24,5 trilyon dolar

Türkiye ihracatı → 255,7 milyar dolar

Ülkemizin dünya ihracatından aldığı pay bu yılın ilk çeyreğinde ilk defa yüzde 1.04'e yükseldi.

(10 yılda 7,1 kat arttı.)

İthalat → 26 milyar 297 milyon dolar (% - 16,8)

*Yatırım (Sermaye) malları → 3,8 milyar dolar (% 19,8)

*Hammadde (Ara mallar) → 18,8 milyar dolar (% - 27,0)

*Tüketim malları → 3,6 milyar dolar (% 37,9)

Üretim ve yatırıma yönelik artışları olumlu bulurken, tüketim malları ithalatında daha dikkatli davranılması gerektiğini düşünüyoruz.

Bu konuda Bakanlığınız ile işbirliği yaparak ithal edilen ama ülkemizde üretilebilecek olan ürünleri tespit etmek için bir çalışma yapabiliriz.

*Dış ticaret açığı → 5 milyar 396 milyon dolar (%- 34,5)

(2022 haziran → 8,2 milyar dolar idi.)

Kocaeli Gümrüklerinden aldığımız verilere göre haziran ayında Kocaeli'den gerçekleşen;

*İhracat → 3 milyar 64 milyon dolar (% - 14,9)

*İthalat → 6 milyar 402 milyon dolar (% + 1,9)

İlk altı aylık döneme baktığımızda;

*İhracat → 18 milyar 660 milyon dolar (% - 3,0)

*İthalat → 39 milyar 509 milyon dolar (% + 11,4)

Mayıs ayında yıllık Cari Açık → 59 milyar 961 milyon dolara yükseldi.

Aylık açık → 7,9 milyar dolar

Açıkta ana etken dış ticaret açığındaki artış. Turizm gelirleri de geçen yılın gerisinde.

Dış ticaret açığı → 10,48 milyar dolar (2022 → 8,82 milyar dolar idi)

Hizmet gelirleri → 3,85 milyar dolar (2022 → 3,93 milyar dolar idi)

Haziran ayında dış ticaret açığındaki gerileme cari açığa yansımaktadır.

Turizm gelirlerinin de katkısıyla yıllık cari açıkta gerileme görebiliriz

Reel efektif döviz kuru (haziran) → 51,52 oldu.

(Mayıs → 58,07 idi.)

Endeksin 100 olması durumunda dolar haziran ayında → 14,5425 TL

Haziran dolar → 23,4008 TL

Dolar bugün → 27,02 TL

ÜFE bazlı REK ise (haziran) → 85,87

(Mayıs → 93,66 idi.)

Endeksin 100 olması durumunda dolar haziran ayında → 26,2471 TL

Enflasyon verilerine baktığımızda haziran ayında;

TÜFE → % 38,21 (aylık → % 3,92)

ÜFE → % 40,42 (aylık → % 6,50)

Döviz kurlarındaki yükselişin enflasyona etkisini görüyoruz.

Kur artışlarının ÜFE'ye yansımaları daha çabuk görüldüğünden, ÜFE'deki aylık artış daha hızlı oldu.

Ancak enflasyonda gerçekleşen aylık artışlar geçen yılın gerisinde kalmasından, yıllık bazda hem ÜFE hem TÜFE'de az da olsa gerileme devam etti.

Temmuz ayında da kurlardaki yükselişin enflasyona yukarı yönlü yansımalarının devam edeceğini düşünüyoruz.

Haziran ayı kapasite kullanım oranı;

*Türkiye → yüzde 76,8

(Geçen yıla göre 0,8 puan geriledi/ mayıs ayına göre 0,8 puan arttı.)

*Kocaeli → yüzde 71,8 (En yüksek Haziran ayı)

(Geçen ay ile aynı seviyede / geçen yıla göre 0,1 puan arttı.)

Sanayi Üretimi (mayıs-yıllık) → % - 0,2

Aylık → % + 1,1

Sektörler;

	Yıllık Artış (%)	Aylık Artış (%)
Toplam Sanayi	-0,2	+1,1
İmalat Sanayi	0,6	0,9
Sermaye Mali	18,1	2,0
Orta-Yüksek teknoloji	7,3	-0,6
Yüksek teknoloji	6,2	12,6

Sanayi üretimindeki yıllık gerilemeye rağmen alt kalemlerine baktığımızda;

*sermaye malları üretiminde yıllık → % 18,1'lik,

*orta-yüksek teknolojili ürünlerde yıllık → % 7,3'lük

*yüksek teknolojili ürünlerde yıllık → % 6,2'lik artışları değerli buluyoruz.

İşsizlik oranı (mayıs) → yüzde 9,5

(Bir önceki yılın aynı ayına göre 1,3 puan / nisan ayına göre 0,5 puan geriledi)

Nisan'dan Mayıs'a;

Çalışabilir Nüfus → 47 bin kişi arttı.

İstihdam edilenler → 63 bin kişi arttı.

Mayıs itibariyle toplam istihdam edilenler → 31 milyon 716 bin kişi.

(Ocak'ta → 31 milyon 821 bin kişi idi. Ocak işsizlik → yüzde 9,8)

Bütçe (haziran) → 219 milyar 637 milyon TL açık verdi.

*Gelirler → 268 milyar 225 milyon TL (+ %48,2)

*Giderler → 487 milyar 862 milyon TL (+ %130,0)

*Ocak-haziran bütçe açığı → 483,22 milyar TL (Geçen yılın tamamı → 139,06 milyar TL)

Açığın kaynağının; giderlerdeki artışın hızından olduğunu görüyoruz.

(Giderlerdeki artış enflasyonun çok üzerinde)

Bütçe açığı verilmemesinin faizlere de olumlu yansıtacağını biliyoruz.

Bu durumda, sanayicilerin daha düşük maliyetle daha fazla kredi imkanına ulaşılacaktır.

Gelirler alt kalemleri;

Vergi gelirleri → 231,15 milyar TL (+ %51,4)

Vergi gelirlerinin alt kalemleri;

- Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler → 56,11 milyar TL (+ % 116,7)

-Dahilde alınan Mal ve Hizmet Vergileri → 83,56 milyar TL (+ % 55,5)

-ÖTV → 73,74 milyar TL (+ %89,5)

*Motorlu Taşıtlar → 38,95 milyar TL (+ %153,4)

-İthalden alınan KDV → 65,48 milyar TL (+ % 20,0)

Giderler alt kalemleri;

-Cari Transferler → 256,24 milyar TL (+ % 140,0)

-Mal ve Hizmet Alım Giderleri → 28,48 milyar TL (+ % 64,2)

-Sermaye Giderleri → 25,68 milyar TL (+ % 38,5)

Bildiğiniz üzere Ek Bütçe Kanun Teklifi geçen hafta Meclis'te kabul edildi.

2023 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifinde merkezi yönetim bütçe giderleri → 4.469,6 milyar TL olarak belirlenmişti.

Ek bütçe ile birlikte merkezi yönetim bütçe giderleri yüzde 25 artışla → 5.589,1 milyar TL'ye ulaştı.

Genel bütçe gelir tahmini de, gider tarafı ile aynı miktarda → 1.119,5 milyar TL teklif edildi.

Tabii bu gelir beklentisine bağlı olarak KDV başta olmak üzere Şans Oyunları Vergisi, BSMV ve Harçlarda artış yapıldı.

Genel KDV oranı yüzde 18'den yüzde 20'ye; yüzde 8 olan oran ise yüzde 10'a yükseltildi.

Yüzde 1 KDV oranında bir değişiklik yapılmadı.

Yeni oranlar 10 Temmuz'dan itibaren uygulanmaya başlandı. (Temel gıdadaki yüzde 1'lik KDV oranında değişikliğe gidilmedi. Temizlik ürünüde KDV oranı yüzde 8'den yüzde 20'ye çıkarıldı. Otomobillerde KDV yüzde 18'den yüzde 20'ye yükseldi. Benzin, tütün, alkol ve elektronik cihazların KDV oranları da yüzde 20 oldu.)

Pasaport dahil harçlarda yüzde 50 artışa gidildi.

Akaryakıt ürünlerindeki maktu vergi oranları, Ocak ve Temmuz'da Yi-ÜFE endeksinde 6 aylık değişim dikkate alınarak yeniden belirlendi. (Benzin ve motorinde → 5 TL, LPG'de → 4 TL ÖTV artışı yapıldı.)

Depremlerin yol açtığı ekonomik kaybı telafi için bir defaya mahsus MTV iki katına çıkarıldı.

Kurumlar vergisi oranı 2023 yılı için yüzde 20'den yüzde 25'e çıkarılırken, finansal kurumlarda oran yüzde 30'a yükseltildi. (Macaristan → yüzde 9)

Tüm dünyada Kurumlar Vergisi oranının düşürülmesi gibi bir eğilim varken bizdeki bu artışın 1 yıl için geçerli olacağını umuyoruz.

Bütçe açığının azaltılabilmesi için kamunun gelir kalemlerinde artışlar olmasını bekliyorduk.

Diğer taraftan bütçe disiplini bakımından kamu tarafında da tasarruf önlemlerinin alınmasına yönelik atılan adımları olumlu buluyoruz. (kamu kurumlarına gönderilen tasarruf genelgesi)

Bununla birlikte, vergi, işçilik ve akaryakıt maliyetlerindeki son artışların, ekonomimizde kayıt dışılığı arttıracığı konusunda endişe duyuyoruz.

Diğer taraftan bütçe açığının azaltılması ve işsizlik sorunumuzun çözümü için yabancı sermayenin ülkemize çekilmesinin önemini her yerde dile getiriyoruz.

Özellikle, Nato Zirvesinde Avrupa Birliği'nde üyelik sürecimizin yeniden canlandırılmasında olumlu bir kanaatin hakim olduğunu gördük. Ülkemizin AB ile ilişkilerinde yeni bir süreç, yeni bir açılım ihtimalinden söz ediliyor.

Sayın Cumhurbaşkanımızın "Türk ekonomisine çarpan etkisi yapacak Gümrük Birliğinin güncellenmesi müzakerelerini hızlandırılacağı ve Vize serbestisinde de mesafe alınacağı" söylemlerini çok olumlu buluyoruz.

Bu kapsamda TOBB, TÜSİAD, İSO, İTO, TİM, TİSK, TÜRKONFED, İKV, KAGİDER, TEPAV, PM, TEAV ve STGM olarak Yüksek Temsilci Sayın Borrell'e ve Komiser Sayın Varhelyi'ye "Türk sivil toplumu ve iş dünyası tarafından Türkiye'nin AB üyeliği ve üyelik perspektifi konulu bir destek yazısı" gönderdik.

Yazımızda;

*Türk vatandaşları için vize serbestisi sağlanana kadar Schengen vize prosedürlerinin basitleştirilmesi ve kolaylaştırılması gerektiğini,

*Türk iş dünyası olarak Türkiye'nin üyelik açısından AB müktesebatına uyumunu desteklediğimizi,

*Ekonomi, ulaştırma ve enerji alanlarında Türkiye-AB üst düzey diyaloglarını yeniden canlandırmamızın ve yeşil ve dijital gündemi içerecek şekilde AB-Türkiye gümrük birliğinin modernizasyonuna başlanmamızın tüm Avrupa'nın yararına olacağını, dile getirdik.

20 Temmuz'da yapılacak olan Genel İşler Konseyinde ve sonrasında AB Konseyinde yapılacak olan görüşmelerin aday ülke Türkiye ile yeni bir angajman sürecine ve bununla birlikte AB reformları ve AB müktesebatı ile uyumu da hızlandıracak olan katılım sürecinin canlandırılmasına yol açacağını kurmanın yolunu açacağını umuyoruz.

Bu gelişmeler sayesinde ülkemize yabancı sermayenin girişinin hızlanacağını da düşünüyoruz.

***

Sayın Bakan Yardımcım, Odamız ve ilimiz verilerini daha önce sizlerle paylaşmıştım ama güncel olarak kısaca tekrar hatırlatmak istiyorum.

Kocaeli yüzölçümü bakımından küçük, ancak katma değeri bakımından önemli bir il.

İlimizin Türkiye imalat sanayine sağladığı katkı → yüzde 13

Odamıza kayıtlı → 3.585 adet firma

*334'ü yabancı sermayeli (% 10 civarında)

*200 firma AB menşeli

*Otomotiv (% 39,3), kimya (% 27), metal (% 19)

35 liman - iskele (elleçlenen yük miktarı – 82,8 milyon ton – Türkiye'nin yüzde 15,3'ü)

*Sanayi ve liman kenti

*Avrupa'nın 7'inci limanı

*Konum olarak çok şanslı bir il

Ayrıca;

*İlde 14 adet organize sanayi bölgesi,

- OSB'lerin hepsi dolmuş durumda.
- İlimiz yüzölçümünün sadece → % 1,9'luk kısmı sanayi alanı.
- Sanayi alanının büyüklüğü açısından ilk 15 il arasında 13. sıradayız.
- İlimizde yeni sanayi parsellerine ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz.

*5 adet teknopark (KOÜ, GTÜ, GOSB ve TÜBİTAK Martek, Bilişim Vadisi)

*2 adet serbest bölge (KOSBAŞ, TÜBİTAK MAM Teknoloji Serbest Bölge)

*2 Teknoloji Transfer Ofisi ve 3 üniversite

İlk 500'de → 84 işletme (14 tanesi Meclis Üyesi, ilk 500'de en fazla meclis üyesi bulunan odayız)

*İSO'nun açıkladığı listede Kocaelili firma sayısı → 41

Kocaeli; İstanbul, Ankara ve İzmir'den sonra toplanan vergilerin %10,07'sini karşılayan dördüncü il.(2022 yılı)

*2022 yılında → 243 milyar 016 milyon TL

(69 ilin vergi geliri→225 milyar 56 milyon TL)

*Kişi başına ödediğimiz vergi geliri → 115 bin 106 TL (Tahmini nüfus artışına göre hesaplanmıştır.)

(Türkiye ortalaması ise 27 bin 440 TL)

Sayın Bakan Yardımcım,

Türkiye geneli ile paralel, ilimiz de geçen yıl güçlü bir ihracat başarısı gösterdi.

Oda olarak ilimizin dış ticaretteki gerçek potansiyelini ortaya çıkarmak için Doğu Marmara Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü ile işbirliği içindeyiz.

Kocaeli Gümrüklerinden alınan verilere göre 2022 yılında ilimizden;

*37,7 milyar dolar ihracat, (TİM verisi 19,2 milyar)

*71,2 milyar dolar ithalat gerçekleştirildi.

2022 yılında gerçekleştirilen 108,95 milyar dolarlık dış ticaret ile Kocaeli, Türkiye dış ticaretine yüzde 17,6 katkı verdi.

Kocaeli kişi başı ihracatımız → 18.155 dolar, Türkiye kişi başı ihracatı ise → 2.980 dolar

Kocaeli'yi bir ülke olarak düşünürsek, OECD verilerine göre dış ticaretle 37. sıradayız.

(Slovenya, Litvanya, Lüksemburg, Letonya gibi AB üyelerinden fazla)

Kurumlar tarafından açıklanan resmi veriler, firma merkezleri baz alınarak açıklandığı için ilimizin potansiyelini tam olarak yansıtmadığını sürekli dile getiriyoruz.

Aynı sorunu vergilerde ve İSO tarafından açıklanan ilk 500 listesinde de görüyoruz.

İhracat rakamları başta olmak üzere verilerin, firmaların üretim yaptıkları illere yazılması önem arz ediyor.

Açıklanan resmi verilerin sağlıklı olmaması halinde devletin vereceği teşvikler ve yönlendirmelerin de birbir örtüşmeyeceğini de biliyoruz.

Sayın Bakan Yardımcım,

Üyelerimizden de yeşil pasaport, net ihracatçı tanımı, finansmana erişim, ek vergi ve KDV oranları başta olmak üzere çeşitli konularda sorun ve görüşler aldık. Bu görüşleri sizlere dosya halinde vereceğim.

Sözlerime son verirken, Sayın Bakan Yardımcım katılımınız için tekrar teşekkür ediyor, şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.